

Kulttuuritapahtumien järjestäminen

Sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:21

Kulttuuritapahtumien järjestäminen

Säätelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:21

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet
Taide- ja kulttuuripolitiikan osasto / Konst- och kulturpolitiska avdelningen
PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
www.minedu.fi/julkaisut

ISBN 978-952-263-384-2 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/
Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2015:21

Kuvailulehti

Julkaisija
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Julkaisun päivämäärä
10.12.2015

<p>Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Työryhmä kansallisen taide- ja kulttuuritapahtumaohjelman laatimiseksi Puheenjohtaja: Hannu Sulin Sihteeri: Anne Mattero</p>		<p>Julkaisun laji Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä Toimeksiantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö</p>	
		<p>Toimielimen asettamispvm 15.10.2015</p>	<p>Dnro 31/040/2015</p>
<p>Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Kulttuuritapahtumien järjestäminen. Sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus (Ordnande av kulturevenemang. En kartläggning av behovet att avveckla regleringen och byråkratin)</p>			
<p>Julkaisun osat Muistio ja liitteet</p>			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Kulttuuritapahtumien sääntely-ympäristö on yksi taide- ja kulttuuripolitiikan kehittämisen osa-alue. Opetus- ja kulttuuriministeriön 15.10.2015 asettama työryhmä on kartoittanut toimeksiantonsa mukaisesti erillisselvityksenä sääntelyn purkamisen tarvetta ja ongelmakohtia. Tällä hetkellä tapahtumien järjestämiseen liittyy useita lakeja ja määräyksiä. Lupia haetaan useilta eri viranomaisilta. Tässä selvityksessä on tarkasteltu keskeistä sääntelyä, joka liittyy turvallisuuteen, terveyden- ja ympäristönsuojeluun, alkoholi- ja elintarvikelupuihin sekä talkootyöhön ja muuhun vapaaehtoistoimintaan. Selvityksen mukaan tapahtumien järjestäjät kokevat sääntelyn monelta osin melko toimivaksi. Kehittämistarpeet koskevat muun muassa järjestyksenvalvontaa, pelastussuunnitelman laatimista, elintarvikkeiden tilapäistä myyntiä, melulupia ja alkoholin anniskelua koskevaa sääntelyä. Yhtenä tärkeänä erityiskysymyksenä selvitystyössä on noussut esiin talkootyön ja muun vapaaehtoistoiminnan puitteiden turvaaminen. Kulttuuritapahtumien näkökulmasta on huolestuttavaa, että verolainsäädäntöä on joissakin tapauksissa tulkittu siten, että vapaaehtoistyö katsotaan veronalaiseksi toiminnaksi. Lisäksi joissakin yksittäistapauksissa talkootyöhön osallistuminen on katsottu toiminnaksi, joka estää työttömyysetuuden maksamisen. Esiin tuodut ongelmat koskevat paljolti säännösten soveltamista, hallintokulttuuria, lupaprosesseja ja -maksuja. Sääntely antaa suhteellisen paljon tilaa säännösten soveltamiseen liittyvälle tarkoituksenmukaisuusharkinnalle. Sääntelyn soveltamista kehystävät hallintomenettelyn muotovaatimukset kuten erilaiset määräajat, jotka ovat usein tapahtumien järjestäjille haastavia. Lupaprosessit ovat työläitä niin tapahtumien järjestäjille kuin viranomaisille. Erityyppiset tapahtumat kokevat sääntelyn eri tavoin. Pienimuotoiset kokevat sen vaikeaksi. Suurille se on usein osa liiketoimintariskien hallintaa. Uudet, spontaanisti syntyvät, ns. some-tapahtumat näyttävät istuvan huonosti lupakeskeiseen hallintokulttuuriin. Selvityksessä ei ollut mahdollista ottaa kantaa missä laajuudessa sääntelyä olisi kevennettävä tai purettava. Ainakin osa ongelmista on ratkaistavissa vahvistamalla osaamista, parantamalla viranomaisten keskinäistä yhteistyötä, yksinkertaistamalla käytänteitä viranomaisten nykyisen toimivallan puitteissa ja etsimällä uusia vaihtoehtoisia menettelytapoja. Selvityksen aikana on käynyt ilmi, että useiden tapahtumien ja viranomaisten välille on jo nykyisellään syntynyt hyvä keskusteluyhteys, jonka avulla on löydetty keinoja mitoittaa viranomaistoiminta tapahtuman tarpeita vastaavaksi.</p>			
<p>Avainsanat taide- ja kulttuuritapahtumat</p>			
<p>Sarjan nimi ja numero Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:21</p>		<p>ISSN-L 1799-0327 ISSN 1799-0335 (PDF)</p>	<p>ISBN 978-952-263-384-2 (PDF)</p>
<p>Kokonaissivumäärä 31</p>	<p>Kieli suomi</p>	<p>Hinta</p>	<p>Luottamuksellisuus julkinen</p>
<p>Jakaja -</p>		<p>Kustantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö</p>	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisnings- och kulturministeriet

Utgivningsdatum
10.12.2015

Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare) En arbetsgrupp med uppgift att bereda ett nationellt program för konst- och kulturevenemang Ordförande: Hannu Sulin Sekreterare: Anne Mattero	Typ av publikation Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar		
	Uppdragsgivare Undervisnings- och kulturministeriet		
	Datum för tillsättande av 15.10.2015	Dnro 31/040/2015	
Publikation Ordnanande av kulturevenemang. En kartläggning av behovet att avveckla regleringen och byråkratin (Kulttuuritapahtumien järjestäminen. Säätelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus)			
Publikationens delar Promemoria + bilagor			
Sammandrag <p>Regleringen kring kulturevenemang är ett delområde inom utvecklingen av konst- och kulturpolitiken. En arbetsgrupp som tillsattes av undervisnings- och kulturministeriet den 15 oktober 2015 har i enlighet med sitt uppdrag som en separat utredning kartlagt problemen i regleringen och behovet av avreglering.</p> <p>För närvarande finns det flera lagar och bestämmelser som gäller ordnande av evenemang. Tillstånden söks av flera olika myndigheter. I denna utredning har man granskat den viktigaste regleringen som gäller säkerhet, hälso- och miljöskydd, alkohol- och livsmedelstillstånd samt talkoarbete och annan frivilligverksamhet.</p> <p>Enligt utredningen anser arrangörer av evenemang att regleringen i stor utsträckning är relativt fungerande. Utvecklingsbehoven gäller regleringen i fråga om bl.a. ordningsövervakning, utarbetande av en räddningsplan, tillfällig försäljning av livsmedel, buller-tillstånd och utskänkning av alkohol.</p> <p>Ett viktigt tema som lyfts fram i utredningsarbetet är tryggheten av förutsättningarna för talkoarbete och annan frivilligverksamhet. Ur kulturevenemangens synpunkt är det oroväckande att man i vissa fall tolkat skattelagstiftningen så att frivilligarbete anses vara skattepliktig verksamhet. Därtill har man i några enskilda fall ansett deltagande i talkoarbete vara sådan verksamhet som förhindrar utbetalning av arbetslöshetsförmån.</p> <p>De problem som kommit fram gäller till stora delar tillämpningen av bestämmelserna, förvaltningskulturen, tillståndsprocesserna och -avgifterna. Regleringen ger relativt mycket utrymme för prövning av ändamålsenligheten i tillämpningen av bestämmelserna. Förvaltningsförfarandets formella krav i anknytning till tillämpningen av regleringen, såsom olika tidsfrister, är ofta besvärliga för arrangörer. Tillståndsprocesserna är arbetsdryga såväl för arrangörerna som för myndigheterna.</p> <p>Olika sorters evenemang upplever regleringen på olika sätt. Mindre evenemang anser att regleringen är svår. För större evenemang är regleringen ofta en del av hanteringen av riskerna i affärsverksamheten. Den tillståndscentrerade förvaltningskulturen verkar vara dåligt anpassad till nya evenemang som uppstår spontant genom t.ex. sociala medier.</p> <p>I utredningen var det inte möjligt att ta ställning till hur mycket regleringen bör förenklas eller avvecklas. Åtminstone en del av problemen kan lösas genom att stärka kompetensen, förbättra det inbördes samarbetet mellan myndigheterna, förenkla praxis inom ramarna för myndigheternas nuvarande befogenheter och genom att söka nya alternativa förfaranden. Under utredningens gång har det kommit fram att det redan i nuläget har uppstått en bra dialog mellan flera evenemang och myndigheterna och att man på detta sätt har kunnat hitta sätt att dimensionera myndigheternas verksamhet så att den motsvarar evenemangets behov.</p>			
Nyckelord konst- och kulturevenemang			
Seriens namn och nummer Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2015:21	ISSN-L 1799-0327 ISSN 1799-0335 (PDF)	ISBN 978-952-263-384-2 (PDF)	
Sidoantal 31	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution -		Förlag Undervisnings- och kulturministeriet	

Description

Publisher Ministry of Education and Culture, Finland		Date of publication 10.12.2015	
Authors (If a committee: name of organ, chair, secretary) A Working Group to prepare a national arts and culture event programme. Chair: Hannu Sulin Secretary: Anne Mattero		Type of publication Reports of the Ministry of Education and Culture, Finland	
		Contracted by Ministry of Education and Culture, Finland	
		Committee appointed on 15.10.2015	Dnro 31/040/2015
Name of publication Organisation of Cultural Events. Survey of the need to reduce norms and bureaucracy (Kulttuuritapahtumien järjestäminen. Sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus)			
Parts Report and Appendices			
Abstract			
<p>Better regulatory environment for cultural events is among the issues to be developed in the Finnish art and culture policy.</p> <p>A working group appointed by the Ministry of Education and Culture on 15 October 2015 conducted a special survey on the need for reducing regulation (“cutting red tape”) and the problems involved.</p> <p>At the moment there are numerous laws and regulations to be taken into account when organising events. Licences and permits from various authorities are required. This survey was concerned with the main regulatory practices relating to safety, health and environmental protection, licences to sell alcohol and food, and in-kind contributions and other voluntary work.</p> <p>The survey showed that the organisers of events considered the regulation to work quite well in many respects. Development needs were identified concerning, for example, order maintenance, rescue plans, temporary sale of food, noise licences, and regulation of alcohol sale.</p> <p>One particular issue that came out in the survey was how to secure the framework for in-kind contributions and other voluntary activities. From the perspective of cultural events it is worrying that in some cases the tax legislation has been interpreted in a way that income from voluntary work is considered taxable. In addition, in some individual cases in-kind contribution or voluntary work has been regarded as an activity that prevents the payment of unemployment benefits.</p> <p>The problems raised mainly concern the application of the regulations, governance culture, permit and licence procedures, and charges. Regulation allows quite a lot of room for consideration relating to its application. The application of the regulation involves certain requirements concerning the administrative forms and protocols where, for example, the various kinds of deadlines may be challenging for the organisers of events. Permit and licence procedures may be heavy and require a lot of work, for both the organisers and authorities.</p> <p>The organisers of different kinds of events perceive the regulation in different ways. It is particularly hard for small-scale events, while for larger events it is often a regular part of business risk management. Considering the current permit and licence based governance culture, new kinds of events that pop up spontaneously e.g. via the social media do not seem to fit in too well.</p> <p>In this survey it was not possible to take a stand on the extent to which the regulation should be reduced or dismantled. At least some of the problems can be solved through increased knowledge and awareness and better cooperation between the authorities, and by simplifying the procedures within the current competencies of the authorities and searching for new, alternative practices. The survey showed that even at present there have been good contacts and dialogue between the organisers of events and public authorities through which means have been found to adjust the actions by the authorities according to the needs of individual events.</p>			
Keywords (descriptors)			
Name and number of series Reports of the Ministry of Education and Culture, Finland 2015:21		ISSN-L 1799-0327 ISSN 1799-0335 (PDF)	ISBN 978-952-263-384-2 (PDF)
Number of pages 31	Language Finnish	Price	Degree of confidentiality public
Distributed by -		Published by Ministry of Education and Culture, Finland	

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 15.10.2015 asettanut työryhmän laatimaan vuoden 2016 loppuun mennessä kansallinen taide- ja kulttuuritapahtumaohjelma. Työryhmän tehtäväksi annettiin lisäksi kartoittaa erillisselvityksenä 10.12.2015 mennessä kulttuuritapahtumiin liittyvän sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeet.

Työryhmäksi puheenjohtajaksi nimettiin johtaja Hannu Sulin opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja jäseniksi toiminnanjohtaja Kai Amberla Finland Festivals ry:stä, erikoistutkija Sari Karttunen Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiöstä, kulttuuriasianneuvos Kirsi Kaunisharju opetus- ja kulttuuriministeriöstä, tuotantokontrolleri Pirjo Koskelo Suomen elokuvasäätiöstä, toiminnanjohtaja Ari Lehtola Sodankylän elokuvajuhlilta, neuvotteleva virkamies Tuula Lybeck opetus- ja kulttuuriministeriöstä, hallintojohtaja Niki Matheson Helsingin Juhlaviikoilta, johtaja Pasi Saukkonen Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiöstä, erityisasiantuntija Viivi Seirala Taiteen edistämiskeskuksesta, erityisasiantuntija Johanna Selkee Suomen Kuntaliitosta, johtaja Marjo Mäenpää opetus- ja kulttuuriministeriöstä, neuvotteleva virkamies Petra Tarjanne työ- ja elinkeinoministeriöstä, yrittäjä Martin Mustonen Mustonen & Hakala Oy:stä. Työryhmän pysyväksi asiantuntijaksi nimettiin Mervi Luonila Taideyliopistosta ja asiantuntijasihteeriksi neuvotteleva virkamies Anne Mattero opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Yrittäjä Martin Mustoselle myönnettiin sittemmin ero työryhmän jäsenyydestä.

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö (Cupore) on opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta kartoittanut kulttuuritapahtumiin liittyvän sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeita. Kartoituksen yhteydessä lähetettiin 189 tapahtumalle ja 28 kunnalle kysely (liitteet 1 ja 2). Kyselyissä vastaajia pyydettiin kertomaan kokemuksiaan kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvästä sääntelystä ja byrokratiasta. Kyselyyn vastasi 10.11.2015 mennessä 44 tapahtumaa ja 10 kuntaa. Useat yksityishenkilöt ja organisaatiot toimittivat niin opetus- ja kulttuuriministeriölle kuin Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiölle oma-aloitteisesti erityyppistä materiaalia, joka käsitti muun muassa koosteita aihetta koskevista keskusteluista sosiaalisessa mediassa sekä kuntien ja kulttuuritapahtumien laatimia raporteja.

Työryhmä keskusteli kulttuuritapahtumia koskevan sääntelyn ja byrokratian purkamisesta kokouksissaan 15.10.2015, 17.11.2015 ja 9.12.2015. Nyt raportoitava kartoitus on laadittu kyselyn, työryhmälle toimitetun aineiston ja työryhmän käymän keskustelun perusteella. Kartoituksen kirjoittamisesta on vastannut erikoistutkija, valtiosääntöoikeuden dosentti Pauli Rautiainen Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiöstä.

Tässä raportissa annetaan ensin yleiskuva kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevan sääntelyn ja viranomaistoiminnan kehittämistarpeesta. Sitten raportissa kuvataan yksityiskohtaisemmin kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvä keskeinen lainsäädäntö ja käydään läpi tätä kartoitusta laadittaessa tehtyjä havaintoja sääntelyn kehittämistarpeesta. Havainnot perustuvat ensi sijassa kulttuuritapahtumille ja kunnille tehtyihin kyselyihin. Raportin lopussa on lyhyt yhteenveto.

Saatuana työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa kunnioittaen muistionsa opetus- ja kulttuuriministeriölle. Työryhmä jatkaa aiheen käsittelyä ja ottaa tarkemmin kantaa kulttuuritapahtumien sääntely-ympäristön kehittämiseen laatimassaan kansallisessa taide- ja kulttuuritapahtumaohjelmassa.

Helsingissä 10.12.2015

Hannu Sulin

Kai Amberla

Sari Karttunen

Kirsi Kaunishaju

Pirjo Koskelo

Ari Lehtola

Mervi Luonila

Tuula Lybeck

Niki Matheson

Anne Matteredo

Marjo Mäenpää

Pasi Saukkonen

Viivi Seirala

Johanna Selkee

Petra Tarjanne

Sisältö

1	<u>Yleiskuva kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevan sääntelyn ja viranomaistoiminnan kehittämistarpeesta</u>	9
2	<u>Turvallisuutta koskeva sääntely ja siihen liittyvä viranomaistoiminta</u>	13
3	<u>Terveyden- ja ympäristönsuojelusääntely sekä niihin liittyvä viranomaistoiminta</u>	17
4	<u>Alkoholi- ja elintarvikesääntely sekä niihin liittyvä viranomaistoiminta</u>	20
5	<u>Talkootyön ja muun vapaaehtoistoiminnan sääntely sekä niihin liittyvä viranomaistoiminta</u>	22
6	<u>Yhteenveto</u>	24
	<u>Liitteet</u>	26
	Liite 1. Kysely tapahtumajärjestäjille	26
	Liite 2. Kysely kunnille	29

1 Yleiskuva kulttuuritapahtumien järjestämisestä koskevan sääntelyn ja viranomaistoiminnan kehittämistarpeesta

Kulttuuritapahtumien järjestämistä koskeva sääntely koettiin kyselyvastauksissa monelta osin toimivaksi, vaikka vastauksissa tuotiinkin esiin myös sellaisia säännöksiä, jotka olivat liian kireitä, löysiä tai muusta syystä toimimattomia. Etenkin pienemmät kulttuuritapahtumat ja vapaata kaupunkikulttuuria edustavat tahot katsoivat yleisesti, että kulttuuritapahtumien järjestäminen on tehty erilaisten lupamenettelyjen avulla vaikeaksi. Kulttuuritapahtumien sääntely-ympäristön kehittämistarpeet liittyvät siten pikemminkin hallintokulttuurin kuin lainsäädännön muuttamiseen.

Monet kyselyn vastauksissa esiintuodut ongelmat liittyvät nimenomaan säännösten soveltamiseen. Tämä johtuu siitä, että kulttuuritapahtumien järjestämistä koskeva sääntely antaa suhteellisen paljon tilaa säännösten soveltamiseen liittyvälle tarkoituksenmukaisuusharkinnalle. Sääntelyä sovelletaan kyselyn perusteella eri paikkakunnilla eri tavoin. Erään useilla paikkakunnilla kiertävän tapahtuman järjestäjän sanoin: ”Jotkut kunnat ovat tosi tarkkoja, toiset taas katsovat läpi sormien. Tästä syystä on vaikea kertoa seuraavalle paikalliselle tapahtumanjärjestäjälle miten toimia.” Kyselyssä ei tuotu esiin sellaisia tilanteita, joissa viranomaiset olisivat yksiselitteisesti ylittäneet tai alittaneet lakisääteisen toimivaltansa.

Parhaimmillaan säännöksiin sisältyvä harkintavalta luo puitteet tapahtumanjärjestäjien ja viranomaisten jouhevalle yhteistyölle. Kyselyn vastausten perusteella ei ole kuitenkaan löydettävissä mitään yhtä mallia sille, millaisissa olosuhteissa yhteistyö viranomaisten ja tapahtumanjärjestäjien välillä muodostuu toimivaksi. Kyselyn vastaajat pohtivat usein paikkakunnan koon ja viranomaisyhteistyön toimivuuden yhteyttä. Eräät ammattimaisesti toimivat kulttuuritapahtumien järjestäjät katsoivat, että sellaisilla suuremmilla paikkakunnilla, joissa järjestetään useita tapahtumia vuodessa, viranomaisyhteistyö on pääsääntöisesti toimivaa, kun taas pienemmillä paikkakunnilla tapahtumat ovat tarkan ja muodollisen viranomaiskontrollin kohteena. Vastaavasti toiset tapahtumanjärjestäjät katsoivat, että yhteistyö viranomaisten kanssa toimii kaikkein parhaiten pienillä paikkakunnilla, kun sen sijaan heidän kokemuksensa mukaan jo keskisuurissa kaupungeissa tapahtumanjärjestäjät kohtaavat paljon byrokratiaa ja passiivisen viranomaiskulttuurin. Yleisesti ottaen viranomaisyhteistyön toimivuuteen koettiin vastauksissa vaikuttavan olennaisesti sen, missä määrin viranomaiset kokevat tapahtuman ”omakseen”. Toinen avaintekijä onnistuneelle viranomaisyhteistyölle on se, missä määrin eri viranomaiset ovat eri paikkakunnilla keskusteluyhteydessä keskenään.

Suurimpien kaupunkien ulkopuolella haasteen viranomaistoiminnalle asettaa se, että eri viranomaisten maantieteelliset toiminta-alueet on määritelty epäyhtenäisesti ja etenkin valtion paikallishallinnon palvelut (esim. poliisin lupapalvelut) vetäytyvät pois pieniltä paikkakunnilta. Riippuu täysin kulttuuritapahtuman luonteesta, minkä viranomaistojen tulisi koordinoita kulttuuritapahtuman järjestämisen viranomaisyhteistyötä, kun otetaan huomioon myös tarve ylläpitää eri viranomaisten riippumattomuutta toisistaan – esimerkiksi kunnan rakennusvalvontaviranomaisen riippumattomuutta kunnan kulttuurihallinnosta. Kaiken kaikkiaan vaikuttaa kuitenkin siltä, että ongelmia aiheuttaa yhtäältä kuntatasolla olevien toimijoiden liian suuri määrä, joka palautuu ennen kaikkea kuntien suureen lukumäärään, sekä valtion paikallishallinnon toimipisteverkon harveneminen.

Pahimmillaan säännöksiä itsenäisesti soveltavien viranomaisten suuri määrä yhdessä viranomaisille jätetyn laajan harkintavallan kanssa johtaa siihen, että viranomaistoiminta koetaan vaihtelevaksi. Harkintavallan käyttöön liittyvät ongelmat paikantuivat selvästi yksittäisten paikkakuntien yksittäisiin viranomaisiin, eikä vastausten perusteella voida sanoa tapahtumien järjestäjien kokevan systemaattisesti mitään yksittäistä viranomaissektoria erittäin hyvin tai erittäin huonosti toimivaksi. Vastauksissa tuotiin myös esiin, että suurimmat ongelmat säännösten soveltamisessa liittyvät usein yksittäisten virkamiesten tekemiin yksittäisiin tulkintaratkaisuihin, jotka poikkeavat toisten virkamiesten samojen säännösten perusteella tekemistä tulkintaratkaisuksista.

Säännösten tulkintaan liittyvien erojen taustalla olevat syyt ovat moninaisia, eikä niihin ole mahdollista pureutua tässä kartoituksessa seikkaperäisesti. Vastausten perusteella taustalla on usein inhimillisiä tekijöitä. Kesäaikaan järjestettävien tapahtumien lupa-asioita käsittelevät kokeneiden virkamiesten kesälomien johdosta helposti sellaiset henkilöt, joilla ei ole paikallistuntemusta tai aiempaa kokemusta säännösten soveltamisesta. Esimerkiksi eräs vakiintunut suuri kulttuuritapahtuma, jolla ei yleensä ole ollut vaikeuksia lupasasioissa, raportoi kohdanneensa itsellensä uutta kuormittavaa byrokratiaa, kun eräiden tapahtuman tarvitsemien lupien käsittely siirrettiin kesälomien vuoksi tapahtuman järjestämispaikkakunnan poliisilaitokselta toisen paikkakunnan poliisilaitoksen hoidettavaksi.

Kyselyssä tiedusteltiin, pitääkö sääntelyn ja sen soveltamisen olla yhdenmukaista kaikkien kulttuuritapahtumien kohdalla. Monet vastaajat katsoivat, että sääntelyn ja sen soveltamisen tulisi olla yleisellä tasolla yhdenmukaista. Kuvatessaan eritellymmän sääntelyn kehittämistä vastaajat toivat kuitenkin usein esiin tarpeen pitää sääntelyä ja sen soveltamisen mahdollisimman joustavana ja eri tapahtumien erityispiirteet huomioivana. Erityisesti ammattimaiset tapahtumanjärjestäjät ja vapaata kaupunkikulttuuria edustavat tahot katsoivat, että viranomaisille olisi annettava nykyistä enemmän harkintavaltaa säännösten soveltamiseen, jotta syntyisi nykyistä paremmat mahdollisuudet toteuttaa innovatiivisia ja uudenlaisia tapahtumia.

Sääntelyn varsinaista sisältöä ongelmallisemmaksi kulttuuritapahtumat kokevat sääntelyn soveltamista kehystävät hallintomenettelyn muotovaatimukset kuten erilaiset määräajat. Niiden taustalla ovat oikeastaan yleishallinto-oikeudellisen sääntelymme peruslähtökohdat. Suomalaisessa oikeus- ja hallintokulttuurissa suositetaan määräaikoihin sidottuja oikeusvarmuutta luovia asianosaisaloitteisia lupaprosesseja niissäkin tilanteissa, joissa ne olisi korvattavissa viranomaisaloitteisella valvonnalla.

Erityyppiset kulttuuritapahtumat suhtautuvat lupaprosesseihin eri tavoin. Spontaania kaupunkikulttuuria edustavat tapahtumat eivät priorisoi ennakkollista oikeusvarmuutta oikeastaan lainkaan vaan painottavat sitä, että asioita voidaan aina ratkoa viranomaisten kanssa tapahtuman aikana. Sen sijaan vakiintuneet ja liiketaloudellisesti toimivat tapahtumat näkevät ennakkolliset lupaprosessit osana tapahtumien liiketaloudellisten riskien hal-

lintaa. Tämä on ymmärrettävää, sillä esimerkiksi jo käynnissä olevan tapahtuman jonkin toiminnon viranomaisaloitteisen keskeyttämisen seuraukset ovat aivan erilaisia spontaaneille vapaasti kaupunkitilaan levittyville tapahtumille kuin suurille.

Kartoituksen yhteydessä tuli ilmi myös, että kulttuuritapahtumien ja viranomaisten välisen yhteistyön avulla voidaan löytää uusia tapoja ratkaista tapahtumajärjestämisen kannalta tärkeitä kysymyksiä kaupunkitilan käytöstä. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita Helsingin juhlatiikojen ja Helsingin kaupungin pyrkimys ratkoa Helsingin juhlatiikojen Huvila-teltan käyttöön liittyviä kysymyksiä lupamenettelyjen sijaan kaavoitusmenettelyä käyttämällä. Tämä esimerkki kertoo hyvin siitä, että nykyinen kulttuuritapahtumien sääntely-ympäristö tarjoaa useita vaihtoehtoisia tapoja ratkoa esimerkiksi kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyviä melu- ja rakennuslupakysymyksiä, kunhan vain toimijoilla on halua ja osaamista etsiä parhaiten kulloiseenkin tilanteeseen sopivia menettelytapoja. Samalla esimerkki osoittaa, kuinka tärkeää kulttuuritapahtumien sujuvalle järjestämiselle on hyvä keskusteluyhteys viranomaisten ja tapahtumanjärjestäjien välillä.

Kulttuuritapahtumilta kysyttiin kolme tärkeintä toimenpidettä kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvää sääntelyä ja byrokratiaa purettaessa. Saatujen vastausten perusteella seuraavien toimenpiteiden toteuttaminen olisi tärkeää useille tapahtumille:

- Viranomaisten toimintakulttuuria olisi kehitettävä nopeammaksi ja keskustelevammaksi sekä pitkäjänteisen kumppanuuden periaatteelle rakentuvaksi.
- Lupaprosessien määrää olisi vähennettävä ja lupa-asiat olisi keskitettävä yhdelle luukulle. Samalla myös lupa-asioiden vireillepanoa olisi kehitettävä siten, että vireillepanoon käytettäisiin vain yhtä lomaketta riippumatta siitä, kuinka monta viranomaista tekee kulttuuritapahtuman järjestämistä koskevia hallintopäätöksiä.
- Erilaisiin lupiin liittyvät maksut olisi poistettava tai vähintään niiden hinnoittelu olisi suhteutettava toimintaan ja maksukykyyn.
- Vaadittujen järjestyksenvalvojen määrää olisi vähennettävä. Samalla järjestyksenvalvojen asettamisvelvoite olisi poistettava kokonaan pieniltä tai luonteeltaan rauhallisilta tapahtumilta, joissa riski järjestyshäiriöihin on vähäinen.
- Alkoholin anniskelun ja elintarvikkeiden tilapäistä myyntiä olisi helpotettava.
- Tapahtumien aiheuttamaan meluun olisi suhtauduttava sallivammin. Sitä ei saisi rinnastaa esimerkiksi rakentamisesta aiheutuvaan meluun.
- Palkkiollisen talkootyön tekemistä estävät vero- ja työttömyysturvaseuraamukset olisi purettava.
- Julkisen tuen hakemiseen liittyvää byrokratiaa olisi purettava muun muassa poistamalla velvollisuus esittää opetus- ja kulttuuriministeriölle erityyppisiä vaikuttavuusarvioita osana tukihakemusta.

Myös kunnilta kysyttiin kolme tärkeintä toimenpidettä kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvää sääntelyä ja byrokratiaa purettaessa. Saatujen vastausten perusteella seuraavien toimenpiteiden toteuttaminen olisi useiden kuntien näkökulmasta tärkeää:

- Lupaprosessien määrää olisi vähennettävä runsaasti, koska nykyisellään viranomaiset ja tapahtumanjärjestäjät eivät kykene hallitsemaan riittävästi kulttuuritapahtumien järjestämisen vaatimia lupaprosesseja.

- Toistuvien tapahtumien osalta olisi hyvä, jos voitaisiin tehdä toistaiseksi voimassaolevia tai pitkäaikaisia lupapäätöksiä. On turhaa työtä viedä sama lupaprosessi vuosittain läpi tilaisuuksissa, joita on järjestetty samassa muodossa jo vuosikymmeniä.
- Suomessa järjestetään paljon "luvattomia" omaehtoisia tapahtumia, joita kulttuurimyönteiset viranomaiset joutuvat eri tavoin katsomaan sormien läpi. Olisi luotava käytänteitä ns. "some-tapahtumien" eli ilman varsinaista järjestäjää tapahtuvien tapahtumien suhteen.
- Sääntelystä olisi tehtävä joustavampaa ja viranomaisten harkintavaltaa olisi lisättävä, jotta viranomaistoiminta voitaisiin suhteuttaa oikein esimerkiksi järjestäytyneen pop up-toiminnan kohdalla.
- Alkoholien anniskeluun liittyvää sääntelyä olisi muutettava. Osa kunnista katsoo, että sääntelyä olisi kehitettävä liberaalimpaan suuntaan, kun sen sijaan osa kunnista kitkisi alkoholin esimerkiksi kokonaan pois.

Niin kunnat kuin kulttuuritapahtumat toivat kyselyvastauksissaan toistuvasti esiin, kuinka sääntelyyn ja viranomaistoimintaan liittyvät maksut ovat viime vuosina nousseet. Tämän kartoituksen yhteydessä ei ole ollut mahdollisuutta perehtyä erityyppisten lupa- ja valvontaprosessien maksuihin ja niiden kehitykseen.

2 Turvallisuutta koskeva sääntely ja siihen liittyvä viranomaistoiminta

Järjestyslaki korvasi vuonna 2003 kuntien omat järjestyssäännöt, joiden sisältö vaihteli suuresti. Useat järjestyslain säännökset vaikuttavat kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

Järjestyslaki kieltää esitysten järjestämisen yleisellä paikalla, jos esitys on lainvastainen taikka siitä aiheutuu vaaraa terveydelle, vahinkoa omaisuudelle tai huomattavaa häiriötä yleiselle järjestykselle. Koska säännöstä ei sovelleta yleisötilaisuuksiin, se ei useinkaan vaikuta yleisötilaisuuden muodossa järjestettävään kulttuuritoimintaan. Säännös antaa poliisille toimivallan puuttua spontaaneihin tapahtumiin. Sen nojalla on puututtu muun muassa ennalta ilmoittamatta alkaneeseen performanssiin, jossa Helsingin keskustassa Mannerheimin patsaaseen kiinnitettiin siivet. Poliisilla on säännöksen tulkinnassa laaja harkintavalta, mutta säännöstä ei yleisesti koeta ongelmalliseksi.

Järjestyslaki kieltää yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan valon taikka turvallisuutta vaarantavan mainoksen käyttämisen. Säännös ei sinällään oikeuta poliisia kieltämään minkään valon tai mainoksen käyttämistä, jos ne voidaan esimerkiksi uudelleen sijoittamalla tehdä vaarattomiksi yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle. Säännöstä ei koeta ongelmalliseksi.

Kokoontumislain mukaan yleisötilaisuuden järjestämisestä on ilmoitettava poliisille, joka voi ilmoituksen käsittelyn yhteydessä antaa järjestämistä koskevia määräyksiä ja ohjeita sekä velvoittaa yleisötilaisuuden järjestäjät asettamaan tilaisuuteen järjestyksenvalvoja. Jos tapahtuma voi aiheuttaa vahinkoa henkilölle tai omaisuudelle, voi poliisi myös määrätä tapahtuman järjestämisen edellytykseksi riittävän vastuuvakuutuksen.

Poliisi voi kokoontumislain nojalla kieltää yleisötilaisuuden järjestämisen muun muassa silloin, jos se pitää tilaisuutta ilmeisen lainvastaisena. Yleisötilaisuuden kieltämistä koskevia päätöksiä tehdään erittäin harvoin. Poliisi on kuitenkin kokoontumislakiin nojaten viime aikoina kieltänyt kulttuuritapahtumaa esittämästä tilataideperformanssia, jossa alaston nainen istuu lasikopissa Lasipalatsin aukiolla Helsingin keskustassa. Kieltopäätöksestä tehty valitus on käsiteltävä Helsingin hallinto-oikeudessa.

Poliisi voi kokoontumislain nojalla keskeyttää yleisötilaisuuden muun muassa silloin, kun sen aiheuttamaan vakavaan haittaan yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle ei voida puuttua muilla keinoilla. Eräät organisoitumatonta kaupunkikulttuuria edustavat toimijat pitävät poliisin mahdollisuutta puuttua kaupunkitilan käyttöön periaatteellisesti ongelmallisena,

mutta kyselyn kohteena olevat kunnat ja tapahtumanjärjestäjät eivät raportoineet tähän liittyvistä ongelmista.

Lainsäädännössä säädellään yksityiskohtaisesti järjestyksenvalvojien asettamisesta ja järjestyksenvalvojilta vaadittavasta koulutuksesta. Poliisilla on kuitenkin laaja harkintavalta sen määrittelemisessä, miten kunkin yleisötilaisuuden järjestyksenvalvonta järjestetään. Poliisi myös käyttää tätä harkintavaltaa eri tavoin eri tapahtumien kohdalla. Huomattava osa tapahtumanjärjestäjistä toi kyselyssä esiin järjestyksenvalvontaa koskevaan sääntelyyn ja sen soveltamiseen liittyviä ongelmia. Niissä koetaan pääsääntöisesti, että järjestyksenvalvontaa koskevat vaatimukset ovat ylimitoitettuja suhteessa kulttuuritapahtumien luonteeseen ja niissä esiintyviin järjestyshäiriöihin. Osa suurten musiikkifestivaalien järjestäjistä oli kuitenkin hyvin tyytyväisiä nykyiseen sääntelyyn ja sen soveltamiskäytänteisiin pitäen nykyistä sääntelyä tärkeänä välineenä omaan toimintaansa sisältyvien riskien hallinnalle. Vastauksissa tuotiin esiin esimerkiksi seuraavia huomiota:

- Järjestyksenvalvojien koulutusta koskevat vaatimukset ovat ylimitoitettuja, mutta koulutusvaatimuksen olemassaolo on lähtökohtaisesti hyvä asia.
- Järjestyksenvalvojakorttien uusiminen viiden vuoden välein ja järjestyksenvalvojien kertauskoulutus ovat hyödyttömiä. Näitä koskevat säännökset olisi kumottava.
- Pienissä tapahtumissa tapahtumanjärjestäjän omalla henkilökunnalla on parhaat valmiudet ja asiantuntemus järjestyksen ylläpitoon. Tällöin maksulliset ulkopuoliset järjestyksenvalvojat koetaan pelkäksi kulueräksi.
- Poliisi mitoitaa järjestyksenvalvojien määrän usein tarpeettoman suureksi.
- Poliisiin tulisi olla itse läsnä paremmin suurissa avoimissa massatapahtumissa, sillä poliisin oma läsnäolo ja näkyvyys rauhoittavat yleistä ilmapiiriä.
- Poliisi-ilmoituksessa tulee nykyisin olla tarkkaan lueteltuna järjestyksenvalvojien nimet ja järjestyksenvalvontakorttinumerot. Näitä voi olla kuitenkin vaikea saada selville riittävän ajoissa ja olisi kätevää, jos tiedot voisi välittää jälkikäteen.
- Järjestysmieskortittoman tilapäisen järjestysmiehen asettamisen hinta (25 euroa/tilapäinen järjestysmies) on kohtuuttoman korkea.

Ulkoilulain mukaan tilapäisen leirintäalueen perustamisesta on ilmoitettava kunnalle, jos tilapäisellä leirintäalueella on tarkoitus majoittaa yli 100 henkilöä. Kunnan ympäristöviranomaisen voi tarvittaessa antaa tarkentavia määräyksiä tilapäisen leirintäalueen perustamisesta.

Kartoituksen yhteydessä on käynyt ilmi, että eri kunnat suhtautuvat eri tavoin tarkentavien määräysten antamiseen ja eräissä yksittäistapauksissa tarkentavat määräykset koetaan ongelmallisen yksityiskohtaisiksi.

Kuluttajaturvallisuuslaki edellyttää tapahtuman järjestäjän arvioimaan tarjoamiinsa kuluttajapalveluihin liittyvät riskit. Järjestäjän on myös selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla informoitava kuluttajia kuluttajapalveluihin liittyvistä vaaroista. Tällä hetkellä sellaisesta tapahtumasta, josta voi toteutuessaan aiheutua vaaraa jonkun turvallisuudelle, on tehtävä ilmoitus kunnan kuluttajansuojaviranomaiselle.

Kartoituksen yhteydessä on selvinnyt, että tätä ilmoitusvelvollisuutta koskevien säännösten purkamista valmistellaan parhaillaan. Niin kulttuuritapahtumia järjestävät tahot kuin kunnatkin

suhtautuvat ilmoitusvelvollisuuden poistamiseen myönteisesti, sillä tapahtumien järjestämiseen liittyvät turvallisuuskysymykset tulevat käsitellyksi muutoinkin.

Pelastuslain mukaan yleisötilaisuudesta, johon liittyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, on laadittava pelastussuunnitelma, joka on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle joka voi antaa tarpeellisia määräyksiä yleisötilaisuuden järjestämisen osalta. Pelastussuunnitelmaan voidaan sisällyttää useita muitakin suunnitelmia kuten kuluttajaturvallisuuslain mukainen turvallisuussuunnitelma.

Pelastussuunnitelman avulla pelastusviranomainen varmistaa pelastusteiden esteettömyyden ja ottaa kantaa tilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden määrään, ellei sitä ole vahvistettu rakennus- ja toimenpideluvassa. Kyselyn yhteydessä eräät kulttuuritapahtumien järjestäjät katsoivat, että pelastusteiden kaistanleveyttä koskevat säännökset estävät usein sinänsä kulttuuritilaisuuksien järjestämiseen hyvin soveltuvien tilojen käyttämisen tapahtumien järjestämiseen.

Vaikka kyselyn perusteella yhteistyö pelastusviranomaisten kanssa toimii hyvin, eräät tapahtumien järjestäjät kokevat tarkan pelastussuunnitelman vaatimisen usein turhaksi, kun tapahtuma järjestetään tilassa, jossa on jo omat suunnitelmansa. Tapahtumanjärjestäjät arvostelevat myös sitä, että vakiintuneet tapahtumat joutuvat laatimaan ja hyväksyttämään joka vuosi samoja tiloja koskevat pelastussuunnitelmat, koska ne eivät ole toistaiseksi voimassaolevia tilakohtaisia asiakirjoja.

Kartoituksen perusteella pyrkimykset yhdenmukaistaa valtakunnallisesti pelastussuunnitelmiin liittyviä tulkintoja (esim. ihmismäärä ja tapahtuman luonne) on johtanut pelastusviranomaisten antamien vaatimusten kiristymiseen. Etenkin Helsingissä järjestettävät tapahtumat raportoivat siitä, että valtakunnalliset yhdenmukaistamispyrkimykset johtivat tulkintojen tarpeettomaan kiristymiseen Helsingissä. Myös Helsingin kaupunki yhtyi tähän näkemykseen.

Työturvallisuuslain mukaan sellaiselle tapahtumalle, jossa toimii työnantajan asemassa useita toimijoita, on nimettävä vastuullinen työnantaja tai edustaja, joka viime kädessä vastaa tapahtuman työturvallisuudesta.

Kartoituksen yhteydessä on selvinnyt, että käytännössä vastuullista työnantajaa tai hänen edustajaansa ei useinkaan määritellä kulttuuritapahtumia järjestettäessä. Tämä johtuu siitä, ettei vastuullista työnantajaa tai hänen edustajaansa tarvitse ilmoittaa millekään viranomaiselle. Vakiintuneissa suurissa tapahtumissa toimijoiden väliset suhteet ja vastuukysymykset järjestetään toimijoiden välisin sopimuksin.

Maankäyttö- ja rakennuslaki koskee tilapäisten rakennelmien pystyttämistä tapahtuma-alueelle. Laki edellyttää, että rakennelmille on haettava toimenpidelupaa. Luvan hakemisesta on kuitenkin vapautettu osa rakennelmista.

Kartoitus osoittaa, kuinka vakiintuneet suurempia tapahtumia järjestävät toimijat arvostavat tarkkaa ja yksiselitteistä tilapäisiä rakennelmia koskevaa sääntelyä. He kokevat sen tärkeäksi osaksi tapahtuman järjestämiseen liittyvää turvallisuus- ja liiketoimintariskien hallintaa. He tuovat esiin tarpeen kehittää sääntelyä vielä selkeämmin vastuunjaon määrittäväksi. Esimerkiksi esiintymislavan rakentajan ja tapahtumanjärjestäjän välinen vastuunjako on heidän mielestään epäselvä.

Pienemmät ja vapaata kaupunkikulttuuria edustavat toimijat sen sijaan katsovat, että tilapäisiä rakennelmia koskeva sääntely tulisi saada nykyistä joustavammaksi. Heidän näkökulmastaan monien asioiden tekeminen on helpompaa ilmoittamalla ne esimerkiksi osaksi kokoontumislain mukaista "mielenosoitusta" kuin keskustelemalla niistä rakennusviranomaisten kanssa.

Eri kunnissa on käytössä erilaisia käytänteitä tapahtumaan liittyvän rakennusvalvonnan suhteen. Eräissä kunnissa kaikista rakenteista vastaa rakennusvalvonta riippumatta siitä, kuinka pitkä tapahtuma on. Esimerkiksi Helsingissä tapahtumasta tulee tehdä ilmoitus rakennusvalvontaan, mikäli tapahtuma kestää yli kaksi viikkoa. Tämä osoittaa hyvin, kuinka eri kunnissa käytetään eri tavoin säännösten mahdollistamaa harkintavaltaa.

Monet toimijat katsovat, että tilapäisiä rakennelmia koskevat luvat pitäisi antaa toistaiseksi voimassaolevina. Esimerkiksi silloin kun samalle torille rakennetaan sama esiintymislava vuodesta toiseen, voisi yhdelle lavanrakentajalle antaa esimerkiksi viideksi vuodeksi luvan rakentaa joka vuosi samanlaisena pysyvä lava.

3 Terveysten- ja ympäristönsuojelusäätely sekä niihin liittyvä viranomaistoiminta

Terveysuojelulain mukaan yleisötilaisuuksien jätehuolto ja hygieeniset olosuhteet tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut asetuksin, määräyksin ja ohjein tarkempaa sääntelyä. Terveysuojelua koskevia säännöksiä sisältyy myös useiden kuntien ympäristönsuojelumääräyksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädetään muun muassa suurten yleisötilaisuuksien käymälä- ja käsienpesupaikkojen mitoituksista. Useat kulttuuritapahtumat kokevat mitoitukset ja niiden soveltamisen ongelmalliseksi, sillä esimerkiksi käymälämäärien mitoituksessa ei huomioida tapahtumien sukupuolirakennetta. Tilapäisten käymälöiden sijoittamista koskeva sääntely ja anniskelualueita koskeva sääntely on usein vaikea yhteen sovittaa toiminnallisesti järkevällä tavalla.

Jätelaki antaa yksityiskohtaiset määräykset yleisötilaisuudessa tapahtuvasta jätteiden keräämisestä ja käsittelystä. Yleisötilaisuuden järjestäjällä on toissijainen siistimisvelvollisuus tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut tilaisuuden johdosta. Ensisijainen siistimisvelvollisuus on roskaajalla itsellään.

Kartoituksen yhteydessä on tullut ilmi, että tapahtuma-alueen välittömän läheisyyden käsitettä tulkitaan eri tavoin. Samankin tapahtuman tai tapahtuma-alueen kohdalla tulkinta voi vaihdella vuosittain. Etenkin vakiintuneesti tapahtuma-alueina käytettävien alueiden ja vakiintuneesti samalla alueella järjestettävien tapahtumien kohdalla olisi pyrittävä tekemään toistaiseksi voimassa oleva ratkaisu siistimisvelvollisuuden alueellisesta laajuudesta.

Useat tapahtumanjärjestäjät ja eräät kunnat toivat esiin, että ympäristönsuojelusäätelyä olisi syytä kehittää luomalla kannustimia kestävän kehityksen periaatteiden ja jätteiden lajitteluvuorituksen noudattamiselle. Eräissä vastauksissa nostettiin esiin, että kulttuuritapahtumien järjestämistä lähestytään nykyään antaen turvallisuusnäkökulmille enemmän painoarvoa (esim. järjestyksenvalvonta) suhteessa ympäristönäkökulmiin (esim. tapahtuma-alueiden kestävä käyttö).

Ympäristönsuojelulain mukaan kulttuuritapahtuman on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen meluilmoitus. Viranomaisen antaa ilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessään määräyksiä ja ohjeita musiikin soittamiselle (muun muassa mihin

kellonaikaan asti musiikkia voidaan soittaa). Melutasoista on annettu tavallisesti ohjeita kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä. Niissä on usein esimerkiksi kielletty häiritsevää melua aiheuttavien tapahtumien järjestäminen silloin, kun lähistöllä on käynnissä jokin erityisen herkästi häiriintyvä tapahtuma kuten ylioppilaskirjoitukset tai jumalanpalvelus.

Kartoituksen perusteella suurin yksittäinen musiikkitapahtumien järjestämiseen liittyvä ongelma-alue on melulupia koskeva sääntely. Siihen liittyy runsaasti intressiristiriitoja ja erilaisia tapahtumia järjestävät toimijat kokevat olevansa keskenään epäyhdenvertaisessa asemassa. Lähes kaikki kyselyyn vastanneet musiikkitapahtumien järjestäjät katsoivat melusääntelyn olevan liian kireää ja perustuvan sellaisille lähtökohdille, jotka hillitsevät elävän kaupunkikulttuurin syntymistä. Useat kunnat ja tapahtumanjärjestäjät toivoisivat selkeää valtakunnallisesti yhdenmukaista sääntelyä, joka mahdollistaisi paremmin musiikkitapahtumien järjestämisen kaupunkitilassa. Kyselyvastauksissa tuotiin esiin, että väljempi melusääntely ja erityisesti mahdollisuus soittaa musiikkia kohtuullisella äänenvoimakkuudella nykyistä myöhäisempään aikaan on tärkeää kulttuuritapahtumien liiketaloudelliselle kannattavuudelle ja kulttuurimatkailun kehittämiseksi. Melusääntelyn soveltamisongelmia tuotiin esiin niin tapahtumanjärjestäjien ja kuntien kyselyvastauksissa. Melulupia koskevaa sääntelyä pohdittiin kyselyvastauksissa muun muassa seuraavasti:

- Melurajat tulisi määrittää seuraavat seikat huomioiden: tilapäisyys (lyhytkestoisuus), yleinen hyväksyntä.
- Melurajoitukset olisi saatava kulttuuritoiminnalle suopeammiksi ja yhdenmukaiseksi. Nykyään yhden henkilön valitus voi painaa vaakakupissa liikaa verrattuna tuhansien ihmisten iloon ja sitä kautta kaupungille saataviin erinäisiin hyötyihin ja johtaa tapahtumien melurajoitusten kiristämiseen.
- Melun osalta lupia myönnettäessä tulisi huomioida myös tapahtumien positiiviset vaikutukset isolle yleisölle ja esimerkiksi paikallisille yrityksille, ei pelkästään mahdollinen haitta yksittäisille asukkaille. Rajoista onkin tulossa täysin mahdollisia monien tapahtumien suhteen. Ihmisen asuessa kaupungissa, jossa on kulttuuria, on mielekästä hyväksyä se tosiasia, että kulttuuri voi tuottaa myös väliaikaista äänestä toimintaa.
- Tapahtumien ymmärtäminen esimerkiksi Helsingissä on alkutekijöissä, vaikka tapahtumia on paljon.
- Yleinen toimintakulttuuri on muuttunut siten että elinympäristössä on ääntä ja viihdettä sekä kotiloissa että julkisessa tilassa. Vuorokausirytmii ei ole enää perinteinen agraarikulttuurista tai tehdastyöstä periytyvä yhteiskunnan rytmi. Kaikenikäiset ikäpolvet ovat kasvaneet jo vanhuusikään saakka populaarikulttuurin, median, festivaalien, digitaalisten laitteiden jne. parissa. Ääni ei ole enää häiritsevää "kaupungin melua" kuten ehkä joskus aikaisemmin on ajateltu.

Tupakkalain mukaan tupakointi on kielletty ulkoalueilla järjestettävien yleisten tilaisuuksien katoksissa ja katsomoissa sekä muissa tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitettuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan. Tupakointikielto on voimassa koko yleisen tilaisuuden ajan. Osaan katos- tai katsomoaluetta voidaan kuitenkin varata tupakointiin tarkoitettu tila, kunhan tupakansavu ei pääse kulkeutumaan alueen muihin osiin. Lisäksi tupakointi on sallittua tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitettujen alueen ulkopuolella. Tilaisuuden järjestäjän tai ulkotilan haltijan tulee merkitä tupakointikielto-alue ja mahdollinen tupakointiin tarkoitettu alue osallistujille selvästi havaittavalla tavalla. Tilaisuuden järjestäjän tai ulkotilan haltijan vastuulla on myös varmistaa tupakointikiellon

noudattaminen yleisen tilaisuuden aikana esimerkiksi ohjeistamalla järjestysmiehet puuttamaan kiellon rikkomiseen.

Kartoituksen perusteella toimijat suhtautuvat myönteisesti tupakointimääräysten kiristämiseen. Kyselyn vastaajat eivät ole täysin yksimielisiä kuitenkaan siitä, milloin tupakointimääräyksiä on kiristetty liikaa. Eräät vastaajat puoltavat tupakoinnin kieltämistä kokonaan yleisötilaisuuksissa ja toiset vastaavasti ihmettelevät nykyisten säännösten soveltamiskäytäntöä, jossa on kielletty näköyhteys tupakointipaikalta esiintymislavalle. Tässä mielessä tupakkalainsäädännön kireys jakaa näkemyksiä samalla tavalla kuin alkoholilainsäädännön kireys.

Tietoyhteiskuntakaarta sovelletaan, kun tapahtumassa käytetään radiolaitteita (radiopuhelimet, langattomat mikrofonit ja langattomat kamerat). Kun laitteet käyttävät luvanvaraisia taajuuksia, on niihin haettava etukäteen lupaa viestintävirastolta.

Tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä sovelletaan suhteellisen harvoin tapahtumiin. Yksittäisissä kyselyvastauksissa taajuuslupien hakemista kuvattiin turhaksi byrokratiaksi. Kulttuuritapahtumia järjestävät tahot ovat kartoituksen perusteella yleisesti ottaen heikosti tietoisia niistä syistä, joiden vuoksi muun muassa osa langattomien mikrofonien käyttämisestä taajuuksista on luvanvaraisia, sillä toimijat kokevat taajuudet niukan resurssin sijaan loppumattomaksi resurssiksi.

Maastoliikennelain mukaan maanomistajan luvan lisäksi luonnon, asuutukselle tai ympäristölle mahdollisesti haittaa aiheuttaville moottoriajoneuvotapahtumille on hankittava lupa kunnan ympäristöviranomaiselta.

Kartoituksen perusteella säännös on ongelmaton.

Vesiliikennelain mukaan toistuvaan moottorikäyttöisen vesiliikenteen tapahtumaan samalla alueella on haettava lupa vesialueen omistajan lisäksi kunnan ympäristöviranomaiselta.

Kartoituksen perusteella säännös on ongelmaton.

Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta mukaan tulenkäsittely edellyttää sitä koskevan ilmoituksen tekemistä ja turvaohjeiden noudattamista.

Kartoituksen perusteella säännös on pääasiassa ongelmaton. Kartoituksen perusteella pienemmät toimijat tuntevat huonosti tulenkäsittelyyn liittyvää sääntelyä. Eräät teatteri- ja musiikkitapahtumat kokevat tulenkäsittelyyn liittyvän sääntelyn liian kireäksi.

Nestekaasuasetuksen mukaan kokoontumistilassa ei saa pitää nestekaasua yli 25 kg / palo-osasto. Ulkoilmatapahtumassa ei saa pitää nestekaasua enempää kuin pelastusviranomaiset sallivat.

Kartoituksen perusteella säännös on ongelmaton.

Asetuksen ionisoimattoman säteilyn valvonnasta mukaan tehokkaan laserin käyttämisestä ulkoilmaesityksessä on tehtävä ilmoitus Säteilyturvakeskukselle. Käytöstä on ilmoitettava myös Finavian NOTAM-pisteeseen.

Kartoituksen perusteella säännös on ongelmaton, mutta toimijat tietävät sen olemassaolosta heikosti.

4 Alkoholi- ja elintarvikesäätely sekä niihin liittyvä viranomaistoiminta

Ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun asetuksen mukaan elintarvikkeiden ammattimaisesta ulkomyynnistä muualta kuin liikkuvasta elintarvikehuoneistosta on ilmoitettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle 4 viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Ammattimaisten toimijoiden on ilmoitettava myös liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tapahtuvasta myynnistä 4 arkipäivää ennen myyntitapahtumaa. Asetuksen mukaan elintarvikkeiden ulkomyynnissä voidaan käyttää erillisten kylmävaraajien sijaan kylmävaraajilla varustettuja kylmälaatikoita. Elintarvikkeiden myyntiin liittyy myös paljon yleistä elintarviketurvallisuutta koskevaa säätelyä. Esimerkiksi kun festivaalilla tarjoillaan pakkaamattomia elintarvikkeita, niistä on ilmoitettava allergeenit kuluttajille.

Niin kunnat kuin tapahtumanjärjestäjät katsovat, että valvonta ja hygieniamääräysten noudattaminen on sinänsä tärkeää. Tästä huolimatta elintarvikkeiden myyntiä koskeva säätely koetaan liian yksityiskohtaiseksi ja huonosti erilaisten tapahtumien ja toimintaympäristöjen tarpeita huomioivaksi. Ongelmakohtat paikantuvat kuitenkin pikemminkin säännösten soveltamiskäytänteisiin kuin säännöksiin itseensä.

Vapaata kaupunkikulttuuria ja pienimuotoisia tapahtumia edustavat toimijat katsovat, että pienimuotoinen elintarvikemyynti pitäisi olla mahdollista ilman erillistä ilmoitusta terveystarkastajille ja hygieniapassivelvoitetta. Osa toimijoista tosin tuo esiin, että näin on jo nykyisellään asiantila monissa kunnissa (esim. ravintolapäivätoiminta).

Isommat toimijat toivat esiin sen, että terveystarkastuksissa keskitytään nykyisin liikaa papereiden käsittelyyn sen sijaan, että elintarvikehygieniaa oikeasti valvottaisiin ja heikosta elintarvikehygieniasta johtuvat ongelmat voitaisiin välttää. Suuret ja vakiintuneet tapahtumanjärjestäjät kritisoivat elintarvikehygieniaa koskevaa säätelyä myös siitä näkökulmasta, että se pakottaa tapahtumat tarjoamaan laadultaan heikkoa tapahtumapaikalla lämmitettyä pakasteruokaa tai erilaisia makkaratyyppejä valmisteita. Näin nykyinen säätely ja sen soveltamiskäytäntö estää tapahtumien elintarvikemyyntiin liittyvän liiketoiminnallisen kehittämisen. Ruuan merkitys on tapahtumissa suuri ja erityisen tärkeä tapahtumien kansainvälisessä houkuttelevuudessa. Siksi säännös, joka vaatii kaikkien festivaaleilla tarjottavien ruokien olevan ennakolta valmistettuja, olisi eräiden tapahtumanjärjestäjien mielestä tärkeää kumota. Säätely lisää myös ruokahävikkiä ja nostaa sitä kautta tapahtumassa myytävän ruuan hintaa, kun esimerkiksi kaikki vihannekset ja kasvikset on pilkottava jo ennen tapahtuma-alueelle saapumista.

Alkoholilain mukaan alkoholijuomia saa anniskella vain se, jolla on anniskelulupa. AVI tarkastaa täyttääkö luvanhakija laissa säädettyt lupaehdot. Anniskelun on tapahduttava rajatulla anniskelualueella ja alkoholin anniskelua koskeva sääntely on muutoinkin hyvin tarkkaa.

Alkoholin anniskeluun liittyvät säännökset herättävät voimakkaita tunteita toimijoissa. Anniskelulainsäädäntö on laadittu kiinteät tilat mielessä ja sitä on usein vaikea soveltaa, kun tapahtumia järjestetään väliaikaisissa tiloissa. Tämän johdosta tapahtumanjärjestäjillä on kerrottavana suuri määrä alkoholilainsäädännön soveltamiseen liittyviä kummallisia tulkintaratkaisuja. Lähes kaikki tapahtumanjärjestäjät ja kunnat katsovat, että kulttuuri-tapahtumien kehittäminen edellyttää anniskelulainsäädännön radikaalia muuttamista liberaalimpaa alkoholipolitiikkaa edustavaan suuntaan.

Osa vastaajista nostaa esiin pieniä parannuksia, joissa nykyisistä "anniskelualuekarsinoista" päästäisiin tavalla tai toisella eroon. Esimerkiksi jos myös katsomo voisi olla anniskelualueetta, tapahtumasta voisi tulla viihtyisämpi ja turvallisempi kaikille. Myös anniskelualueella olevien ruokatoimijoiden vapauttaminen anniskeluluvan haltijan alaisuudessa toimimisesta toisi joustoa isompien tapahtumien järjestämiseen ja mahdollistaisi tapahtumien ruokakulttuurin kehittämisen.

Useimmat toimijat peräänkuuluttavat kuitenkin suuria muutoksia, joissa otettaisiin huomioon suomalaisen juomakulttuurin muuttuminen: alaikäiset juovat yhä vähemmän ja aikuiset juovat sivistyneemmin, sillä tapahtumiin tullaan nauttimaan vapaa-ajasta. Koska anniskelulainsäädäntöön kohdistetaan runsaasti perustuvanlaatuista kritiikkiä, on tämän kartoituksen yhteydessä epätarkoituksenmukaista käydä läpi kaikkia ongelmia, joita kulttuuritapahtumia koskevaan alkoholilainsäädäntöön liittyy.

Pieni joukko kuntia ja kulttuuritapahtumia kokee nykyisen anniskelulainsäädännön ongelmallisen väljäksi. Heidän mielestään alkoholi pitäisi kitkeä kokonaisuudessaan pois kulttuuritapahtumista ja ainakin sellaisista tapahtumista, joihin osallistuu lapsiperheitä. Tässä yhteydessä nousee esiin alueellisia eroavaisuuksia.

5 Talkootyön ja muun vapaaehtoistoiminnan sääntely sekä niihin liittyvä viranomaistoiminta

Kulttuuritapahtumat toteutetaan Suomessa usein pitkälti vapaaehtoisvoimin eli talkootyönä. Vapaaehtoistoiminta on yleensä järjestöjen ja muiden tahojen melko vapaasti järjestettävissä, sillä sitä säännellään suoraan melko vähän. Esimerkiksi vapaaehtoistoimintaa käsitteenä ei määritellä kansallisen lainsäädännön tasolla.

Verolainsäädännöllä on merkittävä vaikutus kulttuuritapahtumia järjestävien organisaatioiden talouteen. Yleishyödyllisten yhteisöjen kevyempi verokohtelu ja talkootyöhön osallistuvien mahdollisesti saamien korvausten verotus ovat esimerkkejä tästä. Vapaaehtoistoimintaa koskevia verosäännöksiä on pidetty melko epäselvinä ja puutteellisina. Verohallinnon ohjeen mukaan verotonta talkootyötä voi olla ainoastaan perinteinen vastikkeeton talkootyö. Ohjeen mukaan esimerkiksi korvauksesta sopiminen etukäteen tekee talkootyöstä vastikkeellista ja veronalaista riippumatta korvauksen määrästä ja laadusta. Myös vaihtotyö (ns. aikapankkityö) katsotaan lähtökohtaisesti veronalaiseksi. Verottajan näkökulmasta verovelvollisuuden syntymiseen ei vaikuta, saako vapaaehtoinen tulo rahana, tavarana tai palveluna. Lähtökohta on yksinkertaisesti, että vapaaehtoiselle ei voi tarjota minkäänlaisia rahanarvoisia etuja mutta todellisia toiminnasta aiheutuvia kuluja hänelle voidaan korvata.

Kartoituksen perusteella kulttuuritapahtumien järjestäjät pelkäävät talkootyön verotuksen kiristymistä. Mikäli kaikki talkootyöläisille jaettavat t-paidat, ateriat ja matkakorvaukset katsottaisiin veronalaiseksi tuloksi, kulttuuritapahtumien nykymuotoinen järjestäminen kävisi mahdottomaksi. Jo tälläkin hetkellä kulttuuritapahtumien järjestäjät välttävät sellaisten etuuksien tai tunnustuksien antamista, joista tapahtumissa toimiville vapaaehtoiselle voisi aiheutua veroseuraamuksia.

Työttömyysturvalainsäädännön mukaan työtön työnhakija voi työttömyysturvaa menettämättä tehdä yleishyödyllistä vapaaehtoistyötä samalla tavalla kuin työssäkäyvä. Työnhakijan tulee kuitenkin lain mukaan ilmoittaa olosuhteissaan tapahtuvista muutoksista työ- ja elinkeinotoimistoon tai työttömyysturvan maksajalle. Myös vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta tulisi siten ilmoittaa oman alueen TE-toimistoon. TE-toimisto arvioi vapaaehtoistoiminnan vaikutuksen työttömyysturvaan aina tapauskohtaisesti. Se voi pyytää vapaaehtoisen oman ilmoituksen lisäksi myös muuta selvitystä. Vapaaehtoistoimintaan sisältyvää perehdytystilaisuutta ei työttömyysetuuden näkökulmasta pidetä opiskeluna vaan vapaaehtoistoiminnan osana. Myös erilaiset vapaaehtoistoimintaa tukevat kurs-

sit (esim. hygieniapassin, järjestysmieskortin tai ensiapukurssin suorittaminen) katsotaan vähäisiksi harrastusluontoisiksi opinnoiksi, jotka eivät ole työttömyysturvan esteenä.

Kartoituksen yhteydessä on tullut ilmi, että työttömyysturvalainsäädäntöä voidaan joissain tapauksissa soveltaa siten, että toiminta kulttuuritapahtumassa talkootyöläisenä katkaisee työnhakijan työttömyysetuuden maksatuksen. Tällaiset tulkintalinjat ovat erittäin vahingollisia talkootyön varassa toimiville kulttuuritapahtumille, sillä ne hillitsevät työttömien työnhakijoiden mahdollisuutta ja halua osallistua kulttuuritapahtumien toteuttamiseen talkootyöntekijänä. Kulttuuritapahtumien näkökulmasta talkootyö tulisi nähdä mahdollisuutena kerryttää työelämässä tarvittavia valmiuksia ilman yksilölle kielteisiä työvoimapoliittisia seuraamuksia.

6 Yhteenveto

Kulttuuritapahtumien sääntely-ympäristö koetaan yleisellä tasolla suhteellisen toimivaksi, mutta säännösten soveltamiseen liittyvässä hallintokulttuurissa ja eräissä yksittäisissä säännöksissä on kehitettävää. Sääntely antaa nykyisin suhteellisen paljon tilaa sen soveltamiseen liittyvälle tarkoituksenmukaisuusharkinnalle. Tätä voi pitää lähtökohtaisesti hyvänä asiana, jos viranomaiset ovat valmiita tulkitsemaan säännöksiä kulttuurimyönteisesti ja vuorovaikutuksessa kulttuuritapahtumia järjestävien toimijoiden kanssa.

Kulttuuritapahtumien sääntelyn kehittämistarpeet liittyvät pitkälti hallintokulttuurin yleisen kehittämisen lisäksi lupaprosessien yksinkertaistamiseen ja lupamaksujen hinnoittelun tapahtumatoimintaan suhteuttamiseen. Suurin osa sääntelyyn ja viranomaistoimintaan liittyvistä ongelmista on ratkottavissa ainakin osittain lisäämällä tiedotusta, vahvistamalla koulutuksen avulla viranomaisten ja tapahtumien järjestäjien osaamista, parantamalla viranomaisten keskinäistä yhteistyötä sekä yksinkertaistamalla viranomaiskäytänteitä viranomaisilla jo nykyisin olevan toimivallan puitteissa.

Lupaprosessien hallitseminen on työlästä ja vaikeaa niin tapahtumien järjestäjille kuin viranomaisille. Eri toimijoilla on myös erilaisia intressejä lupaprosesseille. Jokin lupaprosessi voi olla jollekin toimijalle olennainen osa liiketoimintariskien hallintaa mutta toiselle turhaa byrokratiaa. Kaikkien toimijoiden intressejä palvelee kuitenkin se, jos viranomais-toiminnassa pyrittäisiin lupa-asioiden hoitamiseen paikallistasolla ns. yhden luukun periaatteella. Yhden luukun periaatteen toteuttamiseen liittyy kuitenkin myös käytännön haasteita muun muassa sen johdosta, että myös eri viranomaistoimijoiden riippumattomuudesta on tärkeää huolehtia. Viranomaistoiminnan kehittäminen liittyy siten laajempaan kysymykseen valtion ja kuntien viranomaisten välisen toimivallan jaosta.

Kulttuuritapahtumien ja viranomaisten välisen yhteistyön avulla voidaan löytää uusia tapoja ratkaista tapahtumajärjestämisen kannalta tärkeitä kysymyksiä kaupunkitilan käytöstä. Esimerkiksi Helsingissä ja Porissa on löydetty uusia toimintamalleja kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvien turvallisuus-, melu- ja rakennuslupakysymyksien ratkomiin. Sääntely-ympäristö ei useinkaan muodostu rajoitteeksi, jos vain toimijoilla on halua ja osaamista etsiä parhaiten kulloiseenkin tilanteeseen sopivia menettelytapoja.

Kartoituksessa on havaittu tarve keventää muun muassa järjestyksenvalvontaa, pelastussuunnitelman laatimista, elintarvikkeiden tilapäistä myyntiä, melulupia ja alkoholin anniskelua koskevaa sääntelyä. Tämän kartoituksen puitteissa ei ole mahdollista kuitenkaan ottaa tarkemmin kantaa siihen, missä laajuudessa sääntelyä olisi näissä kysymyksissä kevennettävä. Koska kaikkiin osa-alueisiin liittyy paljon teknisluonteisia kysymyksiä, sään-

telyn keventämistä olisi pohdittava tarkemmin sellaisissa työryhmissä, joissa on mukana kustakin sääntelyalueesta vastaavia viranomaisia.

Yhtenä tärkeänä erityiskysymyksenä kartoituksessa on noussut esiin talkootyön puitteiden turvaaminen. Kulttuuritapahtumien näkökulmasta on huolestuttavaa, että vero- ja työttömyysturvalainsäädäntöä on viime aikoina alettu tulkita siten, että vapaaehtoistyö katsotaan toisinaan veronalaiseksi toiminnaksi. Vielä huolestuttavampaa on se, että talkootyöhön kulttuuritapahtumilla osallistuminen on voitu ainakin joissakin yksittäistapa-uksissa katsoa toiminnaksi, joka estää työttömyysetuuden maksamisen.

Kysely tapahtumajärjestäjille

Kysely: Opetus- ja kulttuuriministeriön kartoitus kulttuuritapahtumien sääntelystä

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella vuoden 2016 loppuun mennessä kansallinen taide- ja kulttuuritapahtumaohjelma. Työryhmän tulee lisäksi kartoittaa 10.12.2015 mennessä kulttuuritapahtumiin liittyvän sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeet. Tällä kyselyllä kerätään kartoitusta varten tapahtumajärjestäjien kokemuksia tapahtumien järjestämiseen liittyvästä sääntelystä ja viranomaistoiminnasta. Vastausaikaa on 10.11. saakka.

Kiitos vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin,

Kansallista taide- ja kulttuuritapahtumaohjelmaa laativa työryhmä

Taustatiedot

Tapahtumajärjestäjän nimi (vapaaehtoinen): _____

Vastaajan (tai vastaajien) nimi ja asema organisaatiossa (vapaaehtoinen):

Missä kunnassa (tai kunnissa) järjestätte tapahtumia?

Luonnehtikaa lyhyesti millaisia kulttuuritapahtumia järjestätte (taiteen/kulttuurinala, kokoluokka, määrä ym.): _____

Kulttuuritapahtumia koskeva sääntely ja viranomaistoiminta

Millaiseksi koette yleisesti kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevan lainsäädännön ja muun sääntelyn Suomessa? _____

Millaiseksi koette kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevan sääntelyn soveltamisen ja tulkinnan tapahtumienne järjestämispaikkakunnalla?

Miten koette yhteistyönne sääntelystä vastaavien valtion ja kunnan viranomaisten kanssa sujuvan? Onko teillä ja sääntelystä vastaavilla viranomaisilla kehittynyt joitain vakiintuneita yhteistyömuotoja?

Pitääkö sääntelyn ja sen soveltamisen olla yhdenmukaista kaikkien kulttuuritapahtumien kohdalla? Jos jonkin tyyppisiä tapahtumia (pieniä/suuria, vapaaehtois pohjaisia/ammattimaisia, uusia/vakiintuneita ym.) tulee kohdella muista poikkeavalla tavalla, mitä nämä tapahtumat ovat ja miksi niitä tulisi kohdella eri tavalla?

Mitkä kolme asiaa olisivat mielestänne tärkeimpiä toimenpiteitä kulttuuritapahtumiin liittyvää sääntelyä ja byrokratiaa purettaessa? Perustelkaa vastauksenne tiiviisti.

1. tärkein asia: _____

2. tärkein asia: _____

3. tärkein asia: _____

Kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyy paljon lakeja, määräyksiä ja ohjeita sekä useiden viranomaisten (kuten poliisi, pelastuslaitos, terveysviranomaiset) toimintaa. Seuraavissa kysymyksissä tätä sääntelyä ja viranomaistoimintaa käsitellään tarkemmin. Voitte jättää vastaamatta kohtiin, joita ette koe oman toimintanne kannalta keskeisiksi tai joihin vastaamiseen katsotte, ettei teillä ole riittävää asiantuntemusta.

Miten kehittäisitte kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevaa sääntelyä ja siihen liittyvää viranomaistoimintaa seuraavilla osa-alueilla?

Turvallisuus: _____

Terveydensuojelu: _____

Alkoholi: _____

Elintarvikkeiden myynti (tilapäisistä myyntipisteistä): _____

Ympäristönsuojelu (sis. melusääntely): _____

Kuluttajansuojelu: _____

Maankäyttö ja rakentaminen (sis. tilapäisiä rakennelmia koskeva sääntely):

Verotus (sis. talkootyön verotus, arvonlisäverotus):

Kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyy paljon muitakin kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä normeja. Onko teillä joitakin sellaisia ehdotuksia kulttuuritapahtumia koskevan sääntelyn ja sen soveltamiseen liittyvän viranomaistoiminnan kehittämiseksi, joita ette ole kertonut vielä edellä? _____

Voitte kirjoittaa alle vielä vapaamuotoisesti kulttuuritapahtumia koskevan sääntelyn ja byrokratian purkamiseen liittyvistä näkemyksistänne ja kokemuksistänne.

Kiitos!

Kysely kunnille

Kysely: Opetus- ja kulttuuriministeriön kartoitus kulttuuritapahtumien sääntelystä

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella vuoden 2016 loppuun mennessä kansallinen taide- ja kulttuuritapahtumaohjelma. Työryhmän tulee lisäksi kartoittaa 10.12.2015 mennessä kulttuuritapahtumiin liittyvän sääntelyn ja byrokratian purkamisen tarpeet. Tällä kyselyllä kerätään kartoitusta varten kuntien kokemuksia tapahtumien järjestämiseen liittyvästä sääntelystä ja viranomaistoiminnasta. Vastausaikaa on 10.11. saakka.

Kiitos vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin,

Kansallista taide- ja kulttuuritapahtumaohjelmaa laativa työryhmä

Taustatiedot

Kunnan nimi (vapaaehtoinen): _____

Vastaajan (tai vastaajien) nimi ja asema organisaatiossa (vapaaehtoinen):

Kunnan koko:

- 0–4 999 asukasta
- 5 000–9 999 asukasta
- 10 000–49 999 asukasta
- 50 000–99 999 asukasta
- asukkaita 100 000 tai enemmän

Järjestääkö kuntanne itse kulttuuritapahtumia?

- kyllä
- ei

Luonnehtikaa lyhyesti millaisia kulttuuritapahtumia kuntanne järjestää (taiteen-/kulttuurinala, kokoluokka, määrä ym.):

Luonnehtikaa lyhyesti millaisia muita kulttuuritapahtumia kunnassanne järjestetään (taiteen-/kulttuurinala, kokoluokka, määrä ym.):

Kulttuuritapahtumia koskeva sääntely ja viranomaistoiminta

Millaiseksi koette yleisesti kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevan lainsäädännön ja muun sääntelyn Suomessa? _____

Millaiseksi koette kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevan sääntelyn soveltamisen ja tulkinnan kunnassanne? _____

Jos kunnassanne on oma-aloitteisesti purettu tai muutoin kevennetty kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyvää kunnallista sääntelyä (kunnalliset määräykset jne.) ja byrokratiaa, kertokaa mitä on tehty: _____

Miten koette yhteistyönne sääntelystä vastaavien valtion keskus- ja aluehallinnon viranomaisten (ministeriöt, Valvira, AVIt, ELYt ym.) kanssa sujuvan? Onko teille kehittynyt joitain vakiintuneita yhteistyömuotoja? _____

Pitääkö sääntelyn ja sen soveltamisen olla yhdenmukaista kaikkien kulttuuritapahtumien kohdalla? Jos jonkintyyppisiä tapahtumia (pieniä/suuria, vapaaehtois pohjaisia/ammattimaisia, uusia/vakiintuneita ym.) tulee kohdella muista poikkeavalla tavalla, mitä nämä tapahtumat ovat ja miksi niitä tulisi kohdella eri tavalla?

Mitkä kolme asiaa olisivat mielestänne tärkeimpiä toimenpiteitä kulttuuritapahtumiin liittyvää sääntelyä ja byrokratiaa purettaessa? Perustelkaa vastauksenne tiiviisti.

1. tärkein asia: _____

2. tärkein asia: _____

3. tärkein asia: _____

Kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyy paljon lakeja, määräyksiä ja ohjeita sekä useiden viranomaisten (kuten poliisi, pelastuslaitos, terveysviranomaiset) toimintaa. Seuraavissa kysymyksissä tätä sääntelyä ja viranomaistoimintaa käsitellään tarkemmin. Voitte jättää vastaamatta kohtiin, joita ette koe oman toimintanne kannalta keskeisiksi tai joihin vastaamiseen katsotte, ettei teillä ole riittävää asiantuntemusta.

Miten kehittäisitte kulttuuritapahtumien järjestämistä koskevaa sääntelyä ja siihen liittyvää viranomaistoimintaa seuraavilla osa-alueilla?

Turvallisuus: _____

Terveydensuojelu: _____

Alkoholi: _____

Elintarvikkeiden myynti (tilapäisistä myyntipisteistä):

Ympäristönsuojelu (sis. melusääntely): _____

Kuluttajansuojelu: _____

Maankäyttö ja rakentaminen (sis. tilapäisiä rakennelmia koskeva sääntely):

Verotus (sis. talkootyön verotus, arvonnisäverotus):

Kulttuuritapahtumien järjestämiseen liittyy paljon muitakin kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä normeja. Onko teillä joitakin sellaisia ehdotuksia kulttuuritapahtumia koskevan sääntelyn ja sen soveltamiseen liittyvän viranomaistoiminnan kehittämiseksi, joita ette ole kertonut vielä edellä?

Voitte kirjoittaa alle vielä vapaamuotoisesti kulttuuritapahtumia koskevan sääntelyn ja byrokratian purkamiseen liittyvistä näkemyksistänne ja kokemuksistänne.

Kiitos!

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä -sarjassa vuonna 2015 ilmestyneet

- 1 Rapport om den svenskspråkiga yrkesutbildningen med förslag till förändringar
- 2 Oppilaitosrakennusten turvallisuus
- 3 Arkistolakityöryhmän muistio
- 4 Yksityisarkistolakityöryhmän muistio
- 5 Opetushallituksen ja CIMOn yhdistämisen edellytyksiä pohtivan työryhmän muistio
- 6 Innostava koulupäivä. Ehdotus joustavan koulupäivän rakenteen vakiinnuttamiseksi
- 7 Tehokas antidoping-yhteistyö; Ad-toiminnan viranomaisyhteistyön tehostamista selvittäneen työryhmän loppuraportti.
- 8 Suuntaviivoja liikuntapolitiikan tulevaisuuteen
- 9 Erityisen koulutustehtävän asemaa lukiokoulutuksessa koskeva selvitys
- 10 Näyttötutkintojärjestelmän kehittämisryhmän loppuraportti
- 11 Kätilökoulutukselle uusi suunta. Selvitys rakennevaihtoehdoista
- 12 Arkistolain jatkotyöryhmän muistio
- 13 Suomen digitaaliset sisältömarkkinat: kasvun ja kehityksen edellytykset
- 14 Suomi osaamisen kasvu-uralle. Ehdotus tutkintotavoitteista 2020-luvulle
- 17 Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen tukeminen suomalaisissa korkeakouluissa
- 18 Ehdotus ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliksi 2017 alkaen
- 19 Ehdotus yliopistojen rahoitusmalliksi 2017 alkaen

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la Culture

ISBN 978-952-263-384-2 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)